

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

"1/2" 1 " 60 "

"1/4" — 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

"1/2" 3 "

—0—

Numeri singuratici se vënd
n Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERȚIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

—0—

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foi: Dr. E. DĂIANU

Însămnătatea însoțirilor.

Incep și la noi să se înțeleagă, târziu și anevoie, nețăgăduitele și marile foloase ce le aduc însoțirile de ori ce soi. Oamenii-s dedați să muncească fiecare de capul lui. Nime nu-și mai sfarmă mintea cu felul în care vecinul lui isprăvește tot acelaș lucru, — și nime nu mai socotește la aceea, că oare ce câștig ar avea atunci, când lucrul ori întreprinderea — pe care el singur așa de chinuit le duce la capăt — le-ar face în tovărășie cu mai mulți. Nu e mirare altfel: tot aceeaș înstrăinare față de însoțiri se simte și la cărturarii de pe la sate. Și așa nepriceperea de o parte și înstrăinarea de alta parte, au fost și sunt pricina, că la noi au rămas până acum sterpe mai toate încercările de a înființa tovărășii între săteni.

Că e lipsă de însoțiri, ne-o arată starea îngrijitor de rea a satelor noastre și că — întemeiate odată și puse pe calea bună a înaintării și a ajutorării împrumutate — sunt îmbrățoșate cu căldură de oamenii noștri, ne-o dovedește foarte lămurit starea iufloritoare a câtorva însoțiri înființate.

Sărăcia între oamenii noștri dela sate să lățește înspăimântător. Grijă noastră de căpetenie trebuie să fie, ca să împuținăm ori chiar să nimicim relele de ori ce fel din care se trage această sărăcire, a cărui sfârșit nu poate să fie decât pierderea tuturor averilor, prăpădirea satelor și perirea noastră.

Pământul, singurul razim al vieții noastre, se împuținează tot mai mult pe urma multelor și neașteptatelor năcazuri, ce înăbușesc pe țărani noștri, palma de loc rămasă se muncește rău, cu unelte și după apucături învechite, după sfatul capului și după năravul gazdelor. Izvoare nouă de câștig nu se află, căci lipsa de îndrumare de o parte și neîndrăzneală și nepriceperea la săvârșirea lucrurilor cu câștig de altă parte, îi țin

pe oamenii noștri ferecați în felul rău de muncă a celor bătrâni și-i mărginesc numai la câștigul ce li-l țărăie puținele lucruri pe cari se încumetă să le facă; năcazurile și greutățile se sporesc pe zi ce merge și nu-i modru și nu-s puteri, ca singuri, numai de capul nostru, să le facem față la toate.

Acestea sunt tot atâtea rele, cari o să aducă sau mai iute sau mai târziu — decumva nu vor fi lecuite de cu vreme — nimicirea stării economice a poporului nost.

Puterea și viața ne este în pământ și în banul ce-l agonisim din muncirea lui. De nu vom fi în stare să ne păstrăm în stăpânire pământul ce-l avem, vom fi pierduți.

Trebuie să ne străduim într'acolo, ca pe cât se poate să adunăm la olaltă puterile risipite ale singuraticilor. Să înfrățim în muncă și în ajutoare împrumutate pe cei ce sunt legați la olaltă prin acelaș fel de trai și prin aceleaș năcazuri. Pe oamenii noștri să-i silim să înțeleagă, că numai însoțirea în muncă, că numai tovarășii între mai mulți, pot să răsplătească cum se cade ostenelele puse în lucru și să pună sfârșit multelor năcazuri ce-i îngrămădesc.

Strângerea într'un mănunchi a tuturor brațelor de muncă ar avea ca urmare întărirea noastră în avere și ar fi un puternic scut de apărare contra multelor soiuri de străini, ce se icuiesc în trupul neamului nostru, cu gând de a stoarce și de a suge tot ce găsc.

Chip din cartea »Roadele milei creștinești«.

(Copii de ai întemnițaților din așezămintele din „Valle di Pompei”).

Mântuirea stă numai în noi înșine, numai în brațele și în sufletele noastre. Nu răslățiți și împrăștiți unul într'o parte și altul în alta, ci înfrățiți în gândul bun al înțelegerii și întovărășiți la lucru, vom putea încununa cu isbândă multămitoare nizuințele ce le punem pentru înaintare și înavuțire.

Aicea zace netăgăduita însămnătate a tovarășiiilor. În România s'a pornit de câțva vreme o adevărată mișcare obștească, pentru înființarea de tovarășii sătești. Această mișcare credem va prinde și la noi. Sunt începuturi și sunt stăruințe din unele părți, ce ne întăresc în această credință.

Celor ce vreau să cunoască de aproape firea deosebitelor tovarășii, precum și bunele nizuințe ce se pun în unele părți, le recomandăm cu deosebită căldură »Tovărășia«, foaie economică, ce apare în Hunedoara sub priceputa cărmuire a d-lui Vasile Osvadă.

FOIȚA RĂVAȘULUI

Jalea pădurariului.

Iată, umblând așa în neștire mă pomenesesc *dovă* Gruii. Ademenit de murmurul tainic al pădurii, mă așez pe un petec de pajiște înflorită. Și stătau ca vrăjii... Un miros de frunze răscopate umple aerul. Ștejerișul tinăr își leagăna belșugul de frunze pe aripile unei adieri line, domoale. Departe, în n'apuz, peste creasta vineție a unui munte, o dulungă roșie-spălăcătă, se stinge încet, moare.

O vrajă dulce mă învăluie, mă înbată... Aodierea lină se scurge, aduce mirosuri de flori *dovogorite* în bătaia soarelui, m'atinge și trece... Un freamăt mai tărășor, ce crește, se deslușește, aaud acum. Dar nu. Eată-i un cântec, tânguios, trăgănat. Aud și vorbe.

Aș muri moartea nu-mi vine
Aș trăi și n'am cu cine-e.

Un glas limpede, plin. Tonuri joase, întâi, apoi înalte, prelungite, înflorite c'o tremurare domoală, dulce.

De-aș avea pe cineva
Nici eu n'aș trăi așa,
Cu amar și cu năcaz
Și cu lacrimi pe obraz.

Atâta duișie se desprinde din melodie, atâta jală din vorbele curate...

Murmurul sării să'nfioară, parcă, pădurea n'ntreagă plânge...

Am avut și eu un bine
Dar nu s'o legat de mine-e...

Melodia să naltă, să pogoară, se prelungeste, cuvintele picură rar, versurile să incheagă, jalea te pătrunde...

E glasul lui Lisandru. Il cunosc. Si cine ar și fi dacă nu el. Că după Gruie e numai o casă, a pădurariului. Și cântecul deacolo venia, din valea de sub Gruie, de sub boltirea copacilor, ce străjuiesc căsuța bătrână.

Sărmanul Lisandru duios mai doinește acum. Își dapănă tot focul, toată durerea, în cântecul lui. Își varsă tot sufletul trudit în vorbele potrivite cu năcazul lui.

Dar n'a doinit tot așa.

A avut și el un bine dar nu s'o legat de el.

Când moș Nichifor — tatăl său — se resfăța încă în lumina soarelui, în puterea vrăstei, cu luleaua sub cele doue caere lungi, negre și când sub răpăitura scurtă a puștei lui — se răsturnau colțaii cât juncanii, atunci, murmurul ștejerișului din spinarea Gruului, îngâna, sara, un cântec de dor, dulce. Ochirea argintată a lunei, tivia ades cărarea unui flăcăiaș zburdalnic, care să'nțorcea acasă din șezătoarea satului. Lelea Anică — mamăsa — se trezea atunci, vraja cântecului lui Lisandru îi pătrundea sufletul și'n gândul ei — de mamă — își vedea viitoarea noră — pe cum da cu socoteala — Leana lui moș Dumitru a Cătănesii.

Și'ntradevăr, în o toamnă îmbelșugată, căsuța ghemuită a lui moș Nichifor, abia încăpea pe cumetria și cumetre. Cât îi dela ulmul stufos — dela colțul casei — pân la gorunul Hurubanului — pajiștea abia gema sub bătaia opincii. Tot satul era după Gruie. Chiar și popa Zaharie, care apucase „vrăjibile” cu molitfelnicul în mână, spunea că miri mai loviți ca Leana și Lisandru și nuntă ca a lor, necum să vadă, dar nici la carte nu citise.

Li mersese vestea la așa nuntă. Moș Dumitru a Cătănesii era fruntașul Cristurenilor. Leana, singura lui fată, icoană de pus în altar. Ear moș Nichifor încă era din neam mare. Popa Zaharie îi era frate. Ș'apoi întrebați pe oricine câți boi avea pădurariul din Cristureni?

Doisprezece!

— Hei! pădurari de aceia să tot deie D-zeu! Putea fi dară fericit Lisandru? Putea. A și fost, dar nu mult, că binele nu s'o legat de el.

Câtă voie bună, câtă îndestulare nu s'a sălășluit în lăcașul din curmătura Gruului! Dar n'o fost a bună.

La anul Lelea Anică, și-a cernit năframa, vărsând lacrimi curate — ca o soacră bună ce era. Părintele Zaharie aducea pe nas o cântare de prohodire, pentru sufletul nevastii lui Lisandru. Lumina dela căpătiul mortului sfărâia între bocetele desnădăduite a neamurilor. Murise Leana, în durerile nașterii.

După trei zile de atunc, din colțul casei umbrea țărăna proaspetă de pe mormântul Leniții. Neamurile i-au împodobit frumos mormântul, cum să cădea unei neveste în floare. Lângă crucea de goron, cu creștături meșteșugite, răsare o tufă de lemnu domnului, iar jur împrejur — tufițele de filimină își pârquiesc — floarea galbină.

Trei ani sunt deatunci, iar sufletul pădurariului tinăr s'a pustiit de tot. Înalt, încheag, față plină, roșie, c'o dungă neagră deasupra gurii regulate — decum a fost odată — acum s'a schimbat cu totul. Fața și'o pierdut viața de mai nainte. Cureaua, înflorită cu învirituri de ținte, de a abia îi cuprîndea mijlocul zdravân — acum îi largă.

„Nici un nume altul supt cer...”

— Din Conferențele episcopului Prohászka. —

Puterea și înfrîurirea lui Isus Christos alcătuiește însuși criteriul misiunii sale dumnezeiești. Indată ce a intrat în lume a oprit cursul ei, ca să-i dea o directivă mai bună, mai vrednică de om. Nașterea lui este datul cel mai important al istoriei universale. Nu există luptă, urcare pe tron, catastrofă ori descoperire, care să se poată pune în asemănare cu nașterea lui Isus; dovadă acum 2000 de ani. El face începutul vremilor cari fac cuprinsul istoriei omenești. Fără de el nu avem om. Înainte de Isus omul era numai om de cireadă, de hordă; ear popoarele roiuri de albine și mușinoaie de furnici, cari tânjesc în nemișcare, resignate, într'o fericire dobitocească sau între chinuri grozave, ori pier și dispar. Fără de el vremile se contopesc ca apele într'o baltă și e lucru fără de rost a deosibi și împărți timpul, când nu există încă despărțitoare între vegetarea animalică și existența omenească. E tot una dacă împărăția Pharaonilor s'a înființat în 3285 sau 32850; e tot atâta dacă în China au stăpânit 20 sau 40 dinastii. Poate să fi avut acelea cultură, artă, industrie, hărnicie, isteție, dar viață omenească, viață de oameni n'au avut. E drept că în Grecia s'a născut deja omul, care s'a încercat cu noroc să alcătuiască personalitatea, dar și în omul Greciei lipsește încă nota într'u adevăr mare și omenească! Lipsește momentul mărimei morale.

Că fiește care om e mai mult de cât lumea întreagă — asta e idea lui Isus. Că omului nu-i folosește nimic de ar dobândi lumea întreagă, și și-ar pierde sufletul seu, — asta este evangelia lui Isus Christos. Că sufletul acesta e alui D-zeu, că împărat și proletar e tot una înaintea lui D-zeu, — asta este întemeierea noii societăți. Că sufletele să nu fie împedecate în calea lor spre D-zeu, — asta e proclamarea adevăratei libertăți. Nu este putere, care să poruncească sufletele — afară de D-zeu. Aceasta a fost pășirea individualității pe scena lumii, acesta a fost începutul adevărat el istoriei. Christos a pus capet tângirii cetelor inconștiente; Isus a început formarea pe pământul a omului liber și independent. Cu tot dreptul putem zice, că în zodia lui stă cultura, că crucea lui o poartă în fruntea sa și devisa crucei o are de devisă: *in hoc signo vinces*, în acest semn vei învinge! Păcat, că neamurile creștine, cari numeră 1900 și atâția de ani, își uită de leagănilor, îmbătrânesc, se ienevesc și și pierd conștiința puterii lor.

Acest Isus Christos însuși D-zeu l'a pus în lume el e plină realitate, viață vie și caldă. Nu e un mit, ci totul e originalitate și fiecare notă alui aparține întregului și se determină de marea idee a întregului.

— Culegătorul de litere așează literă lângă literă și se uită numai la cuvinte; poetul, scriitorul înse, nu se uită la cuvinte, nu așază literă lângă literă; pentru el mai întâiu e întregul, idea, căreia îi caută espresiuinea. Rafael nu face trăsături de penel, ca

Colțaii codrului au pace. Pușca, cu care în mână neam de neamul lui, toți au închis ochii — odichnește 'n cui cu oțelele ruginite. Și-a pierdut Lisandru toată vlagă lui din vremuri. Unde-i flăcăul deodată! Mai sparge cineva bezna groasă în nopțile de toamnă, să răstoarne mistreții în culcuș? Mai umple cineva ocolul primariului din Cristurini cu vite prinsă 'n tăietură? Ba.

Tot cea fost bun în Lisandru, s'a dus cu Leana pe care n'o poate uita.

Și ce face el în durerea lui? Intrebați pădurea, că și ea a învățat cântecul de jale a lui Lisandru. Jale murmură frunzele, jale aduce adierea amurgului și toate să 'nfioară și plâng, parcă, când curge în liniștea însăririi glasul limpede, plin, tonurile joase, apoi înalte, prelungite, inflorite c'o trăgănare lină și răsună cântecul lui...

Aș muri moartea nu-mi vine
Aș trăi și n'am cu cine.
De-aș avea pe cineva,
Nici eu n'aș trai așa.
Cu amar și cu năcaz
Și cu lacrimi pe obraz.
Am avut și eu un bine
Dar nu s'o legat de mine.
L'am avut și l'am gustat
Și'n durere m'o lăsat.

A. Melin.

că caute idealul; idealul există, acela îi cârmuiește mâna la pictat. Așa este totul, ce unitate și viață. Mai întâiu este întregul, care deteraremină părțile. Și Isus ete întreg, unitar, puternic cu adevărat »cuvântul lui D-zeu« și espresiuinea lui în om. E lucru dumnezeesc, așa de unitar, ca și »Christosul schimbat la față« alui Rafael. Pe Isus nu l'a alcătuit filosofia ci însuși D-zeu l'a gândit; dacă nu poți face din multe fire de iarbă palmier, nici din paie tăiate cal, nici din mai multe căsuțe de vâlioage — un dom gotic: tot așa nu se poate face din mai mulți oameni, din mai multe idealuri un Christos.

Nu putem interpreta pe Christos cu nici un fel de filozofie. El nu este continuarea lui Plato. Plato are idei înalte, avântate, strălucite; dar idei abstracte, fără viață. Din ce se înalță mai sus, din ce e mai slab, mai fără validitate practică. Ce a înființat Plato? Nimic. Ce a pus el în mișcare? Nimic! Ce țeri a întemeiat? Nici una. Și ce a alcătuit Isus? Unde este în învățătura lui filosofie în înțelesul scolastic al cuvântului? Unde e vr'o teorie? Nicăiri. »Cuvintele mele sunt spirit și viață.. Eu sunt învierea și viața«.

Crestături.

— Misiunile populare, începute cu atâta roadă sufletească în protopopiatul Clujului, s'au urmat cu mare însuflețire, și cu mai mare folos în multe părți. Acum înse pare că zădul s'ar fi recit. E timpul cel mai potrivit al acestor lucrări, și încă din nici o parte, nici un semn nu vedem, că s'ar face undeva ceva. Auzim, că s'a încercat în câteva locuri, și încercările au ramas baltă. Înțelegem în câtva poticnirea aceasta. Secerișul e mare și lucrătorii puțini, puțini iscușiți și pricepuți în acest lucru. Și dacă 2—3 din ei, prin vr'o împrejurare, slăbiciune ori altă piedecă, — cum se întâmplă și acum — nu iau asuprași sarcina cea grea, — rămâne lucrul baltă. Eată o mare nenorocire a stării noastre. Cauza înse e cu mult mai însemnată, decât ca să rămână atârând dela câțiva. De aceea chestiuinea misiunilor trebuie organizată. În fiecare dieceză ar trebui să avem un *stat maior*, ca în armată, care la cuvântul părintesc al mai marilor, sau la cererea credincioșilor setoși, să trimită numai decât unul sau doi misionari destoinici. Organizarea aceasta trebuie făcută de sus. Și să nu ne uităm la trecătoarele evenimente, cari ne pironesc pe un moment atențiunea, și ne pun în așteptare... Nu!

Chestiunile, cari cer misiunile, și alcătuiesc cuprinsul lor, sunt veșnice. Și eri și azi și totdeauna, fără considerare la întâmplări și schimbări în cârmuirea statelor, ele rămân aceleași, ca și oamenii.

În privința aceasta vedem semne la frații gr.-or., cari pare că ne vor întrece și aci.

Cel puțin știrea ce o dăm din »Bis. și școala« pare a suna a misiuni. Eată ce cetim în foaia din Arad:

»O importantă conferență. P. S. Sa D-I Episcop diecezan a chemat pe 28 Februarie (13 Martie) a. c., pe toți protoprezviterii din dieceză la reședința episcopoească, ca să se consfătuiască asupra stării morale a bisericii vii. Chestiunile pertractate cuprind întreagă sfera vieții religioase-morale a clerului și poporului și au fost pertractate din tot cugetul și din toată inima apostolească a celor adunați în numele lui Christos. În cuvântul de mulțămintă adresat către P. S. pentru convocarea acestei adunări, oratorul zise: »Am venit cu speranța, că de aici se va începe regenerarea diecezei și acum mă duc cu credința, că bazele regenerării sunt puse«. A fost aceea zi ziua serviciului, rugăciunilor și a cuvântului«.

— Altfel în protopopiatul Clujului sunt plănuite misiuni în *Feneșul-săsesc*, pentru timpul cel mai apropiat. S'a făcut plan și pentru *Feleac*, dar deocamoață s'a părăsit.

— Deosebiri mari de vederi sunt între cei aleși, chemați, ori crezuți conducători ai noștri, tocmai acum, când ori cine recunoaște că ar trebui să fie toți o inimă și un suflet. Așa a fost altfel și la 1848 când eară erau puse lucrurile așa în mare, cum pare că se pun și acum. Și atunci în toate părțile României vedeau alte și alte păreri, până ce n'a eșit Bărnăuțiu cu manifestul său deslușit și limpede, cerând să ne punem pe lângă principiul național.

»Adunați-vă în jurul principiului național, aci să stați, de aci să porniți, acesta să-l pretindeți înainte de toate« — așa striga Bărnăuțiu din Sibiu, în 26 Martie 1848, acuși vor fi 58 ani.

Când astăzi se întâmplă earăși evenimente mari, și din nenorocire un nou Bărnăuțiu stătorește principiul național ca cinozură, și temelie de reorganizare mântuitoare pentru toți. atunci vine un Român, care era menit să fie directorul marului ziar național din — Budapesta, și într'o foaie care se crede mai prima, ia hotărâtă poziție contra acestei direcțiuni, spunând că nu ar corespunde aspirațiunilor Românilor. E vorba de

cartea d-lui Aurel C. Popovici, care după informațiile unui prietin din Viena și după cele scrise în ziarele maghiare, avem impresia că acum constituie un adevărat eveniment. În aceeași »Tribună« care desavuează pe Aurel C. Popovici, răspunde autorul esilat și fără să intre în detalii, — nici nu s'ar putea ori cui și într'o foaie de aici, unde cartea e oprită — d-lui (vg) i-s'e poate înse — constată calm și cu durere în suflet, ce deosebiri mari sunt între dânsul și unii așa numiți naționaliști. Reamintește campania cea puternică ce a trebuit să o deschidă și să o ducă în »Tribuna« din Sibiu, acum 8 ani, contra unor foști colegi ai sei, și zice — timpul a calmat spiritele, de atunci și până acum, dar *deosebirile* au rămas.

În legătură amintim, că articolul »Trib.« la care răspunde d. A. C. Popovici, atât de mult a indignat lumea românească, încât, cum aflăm, din unele părți între altele și din Cluj, tinerimea a trimis telegrame la Arad exprimându-și indignarea. Deosebirile acestea mari nu le împărștie nici »Cuvântul« clubului parlamentar al naționalităților ce s'a publicat de unăzi; el stă încă tot la adresa funestă din primăvară, pe care deputații români ar avea tot interesul să nu o mai pome-nească. Aci alte măsuri trebuie. Acum alte *cuvinte* așteptăm.

— Guvernul, înălțatul și luminatul guvern al iubitei noastre patrii, s'a îndurat prea milostiv a — oprim »Asociațiunea« noastră să iee parte la esposiția din București. Dacă totuși vrea să se arete acolo apoi îi face loc, zice în pavilionul unguresc, unde se espun numai treburi economice. Credem, că »Asociațiunea« să espună acolo — opreliștea guvernului, și dacă ar mai fi loc, și alte asemenea acte ale guvernelor constituționale din trecut, să se vadă care a fost mai »liberal« și mai constituțional față de noi.

Coroana bisericii.

Idea școalei române în Cluj, care este învăluită ca un mugur cu nădejde în »Coroana bisericii« — are în sine farmec și putere, ca toate ideile bune, ce se impun. Dovadă faptul, că la aceasta idee — aflăm echou în depărtare în inimile bune, cinstite românești. D-I Mihail Bontescu adv. Hațeg, care a petrecut mai mult în Cluj, căutându-și de sănătate, — și care se vede înțelege mai bine ca mulți alții însemnătatea Clujului pentru Români, ne-a trimis un dar pentru școală. Il cvităm cu ferbinte mulțămintă, rugând pe D-zeu să țină încă mult în viață o inimă așa de bună. Eată altfel darea de seamă.

Suma din nrul trecut: 132 cor.

Au mai dat de atunci:

39. Tămaș Costan — 4 cor.

40. Ioan Miheșan 2 cor. pe 1905—6.

41. Dușan Vasilie (la vamă) 2 cor. pe 1905—6.

42. Vasilie Hossu, jude la tablă 10 cor. pe 1905.

43. Domnica Gălățan 2 cor. pe 1905—6.

44. Tănăsie Nădășan 1 cor. pe 1905.

Mihail Bontescu, avocat Hațeg, 20 cor.

La olaltă 173 cor.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

Au mai binevoit a dăru, pentru noua biserică română din Cluj:

Nr. 300. Ales. Teotelecan, preot gr.-cat. în Căpușul mic, 10 coroane.

D-zeu să-i răsplătească cu darurile sale cele cerești.

— Pentru biserică din Aiud s'a adunat din *Petrindul-mare* prin on. dn. Ioan Galiș, paroch, suma de 17. cor. 40 fil. Au dăruit următorii: Dem. Boșca curat. bis. Ioan Mateiu diac, George Gorcea a Mitruului și George Boșca a Vili câte 1 cor. Marișca Fărcaș, Nastasia Pop, Ana, Chira, Oniția Pop și Ioan Gorcea a Petri câte 60 fil. Ileana Suciu 80 fil; Marina Giurgiu, Maria Moșiu, George Bedecan I. Vasile, Todosia Vaida, Marina Moldovan, Măriuța Torba, Măriuța Bedecan, Vas. Pop, Iosif Lehene, George Gorcea, Ioan Cioban, George Gorcea a Petri, Ioan Cibeschi, Vas. Lazar, George Torba sfātu, Maria Groza, Anița Pop, Verona Lehene, Anica Cibeschi, Catrina Chira, Simina Gorcea, Ioan Siatiș, George Bedecan a Ileni și Florica Olar câte 40 fil. D-zeu le răsplătească.

— Academia română și-a început în săptămâna trecută obicinuita sesiune de primăvară. Președintele Kalinderu în cuvântul de deschidere a vorbit despre dinastie și despre frații din Macedonia. O să se împartă trei premii. Intre cărțile intrate vedem și poesiile lui Goga.

— **Despre Carol Regele României** se scriseră pe urma scorniturilor unei foi jidovite din București »Adevărul«, că ar fi greu morbos și că ar avea de gând să abdică de domnie, urmându-i în scaun nu Ferdinand, ci micul prinț Carol. Din toate aceste minciuni nu e nimic adevărat. După vestile aduse de foile românești regele e deplin sănătos.

— **Faptă de mare laudă** au săvârșit băncile românești din Hunedoara: *Corvineana* și *Agricola*. Au votat adevărat un ajutor statornic de 1200 cor. anual pentru școala românească de acolo, ca să plătească învățătorii. »Corvineana« dă 800 cor. »Agricola« 400 în fiecare an. Eată o pildă, care acum când Români din Cluj să încoardă să facă o școală cum se cade pentru cei 600 copii români obligați la școală, ne vine ca-o puternică încurajare.

— **Pornirile bune** de ori unde vin trebuiesc laudate, — și când aceste porniri vin dela tinerimea noastră, care ar trebui să facă mai mult decât face, trebuiesc îmbrățoșate cu căldură și puse de îndemn tuturor. Tinerimea se angajază la muncă pentru așezămintele noastre culturale. Ascultătorii de teologie și pedagogie din Sibiu s'au hotărât, să concerteze în mai multe orașe românești, iar venitul să-l verse în favorul fondului de întregire a gimnaziului din Brad. — Frumos lucru! — Tot în legătură cu aceasta vestim, că d-șoara *Valeria Pop*, cunoscuta noastră cântăreață, având de gând să pună bază unui fond pentru ridicarea unui monument fericitului episcop al Orăzii *Pavel*, voiește să aranjeze o serie de concerte în orașele românești. D-șoara *Pop* va concerta în toate orașele unde va fi invitată. Doritorii de a aranja astfel de concerte să se adreseze direct dânsi: Budapesta IV, Hajnal u. 2. III. 7.

— **Pentru masa stud. acad. din Cluj**, am primit și cuiteze cu mulțămăit următoarele contribuiri: »Cassa de păstrare« *Kapolnok-Mănăstur* 20 cor. D-l *Alexandru Pokol* mare poprietar 50 cor. »Sasca-montană« 10 cor. »Sălăgiana« 50 cor. »Economia« *Cohalm*, 40 cor. — Dr. *Iuliu Florian* rectorul mesei.

— **Hymen.** *Ioan Agărbiceanu*, cunoscutul și mult prețuitul scriitor, și-a serbat cununia cu d-șoara *Aurelia Maria Radu*. Duminecă în 18 Martie n. Multe urări de noroc,

— **Producțiune muzicală-declamatorică** se va da de câtră elevii școlii populare rom. gr.-or. din Sântă-Măria, la 17 April n. 1906 (a treia zi de Paști). După producțiune urmează joc. Inceputul la 7 oare seara. Venitul e destinat fondului pentru edificarea școlii.

— **Mauthner Ödön** comerciant lif. ces. și regde tot felul de sămânțe va introduce în comerț în timpul cel mai scurt o renovare foarte folositoare pentru economi. Anume economii și-au cumpărat până acuma sămânțele de cereale în astfel de prăvălii, unde se vînd sămânțe de flori și de legume de ale lui *Mauthner* cugetând, că și acelea sunt dela firma *Mauthner*. Durere însă, că nu e așa, că în cele mai multe locuri se vînd sămânțe de cereale ca și când ar fi de ale lui *Mauthner*, deși în fapt nu sunt de acelea. După cum ni-se împărțășește, firma *Mauthner*, — în interesul economilor — va da spre știrea publicului acelea locuri, unde se pot de fapt căpăta sămânțe de cereale de ale lor. Până atunci e foarte consult, ca să fim băgători de samă la cumpărare.

— **Pentru biblioteca Reuniunii de cetire și cântări din comuna Romuli**, au binevoit a dăruia până acuma cărți următorii: *Asociațiunea* pentru literatura română și cultura poporului român, Sibiu, 57 numeri din cărțile ce apar în editura »Asociațiunii«. — D-l *Em. Suciu* inv. Măgării 2 cărți edate pe D-sa: »Țăganul în căruță« și »Anecdote și dialoguri«. — D-l *Nic. Cârstea* primar Romuli, 4 cărți: *Robinson Crusoe*, *Isvorul Preceștii s.*, *Minunile dela Lourdes* de *I. Baciu*, *Cărticică* cuvioasă de *D. Neaga*, *Din primăvara vieții*, poezii de *A. Chiffa*. — Primească mari-nimosii dăruitori și pe aceasta cale mulțămitele noastre cele mai sincere. Romuli la 18 Martie 1906. În numele Reuniunii: *Paul Chita*, președinte. *Teodor Irimieș*, secretar.

— **E de un folos neprețuit de mare** pentru fiecare damă ca să știe cum poate să-și păstreze frumuseța chiar și până la o vârstă

înaintată, cum poate să se apere în contra influințelor stricacioase ale soarelui și vântului, cum poate să înlătore de pe față toate necurățirile cum sunt: alunițele, pestruele de ficat, bubițele de fierbințeli, zgrăbunțele și altele. Contra tuturor acestora e mijlocul cel mai sigur pomada de față: *Margit-Crème* a lui *Földes*, scutit prin lege, care nu conține nici plumb, nici argint viu. În urma folosinței ei dispar în puține zile crețurile de pe față și pielea capătă o culoare fină, tineră și îmbujorată. O tighie mare costă 2 cor., una mică 1 cor. Se poate procura la: *Földes Kelemen* apotecar în Arad și în fiecare farmacie.

— **Mormântul lui Traian împăratul** s'a descoperit în zilele trecute, tocmai acum, când se împlinesc 1800 de ani, de la descălecarea noastră sub cărmuirea lui. În Dacia. »Scriitorii vechi *Cassius* și *Eutropius* povestesc că împăratul *Traian* a murit în Asia la anul 117 d. Chr. și trupul lui a fost dus la Roma. Oasele lui a fost închise într'o urnă de aur și așezată în coloana *Traiană*, înaltă de 144 de picioare, aflându-se aproape de *basilica Ulpia*. Istoricii germani au pus la îndoială această povestire de oare-ce nu se găsisse nici o urmă de mormânt sau de alt ceva în coloana *Traiană*. Acum, arhitectul *Boni*, directorul săpăturilor ce se fac în Roma, examinând partea de lângă porțița coloanei și luând lutul ce acoperia zidul a găsit toate urmele subteranei sepulcrale.

Se bănuiește că urna de aur cu oasele lui *Traian* a fost furată din vremuri vechi.

Boni își continuă cercetările spre a dovedi că în acel loc gol, pe care l-a descoperit, se afla urna cu oasele lui *Traian*.

— **Expoziție de copii.** Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, în ședința sa, ținută Marți în 6 Martie n. c., a luat hotărârea de a aranja în frunțașă comună *Apoldul-românesc* o expoziție de copii, prima de acest fel la noi.

Expoziția va servi drept mijloc pentru aflarea defectelor, cari cauzează marea mortalitate a copiilor cum și a remediilor de luat pentru împiedecarea reuelor.

Expoziția se va ținea a 2-a zi de *Rusalii* și va fi împreună cu distribuie de premii în bani, ce se vor da mamelor harnice și cari poartă deosebită îngrijire pentru dezvoltarea priincioasă a copiilor lor.

— **»Viața românească«** revistă nouă ce apare în Iași, ne-a sosit la redacție cu cdva înainte de închierea foi. Știrea dela »Cărți noue și reviste« o dăm numai după apelul ce ni-s'a trimis.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **»Turbinca«** satiră socială, politică și literară, e numele unei reviste ilustrate, ce-o se apară la 17 Martie n. sub îngrijirea D-lor *D. Anghel*, *N. Beldiceanu*, *Em. Gârleanu*, *St. O. Iosif*, *M. Sadoveanu* și *I. Scurtu*. Și cu un număr considerabil de colaboratori.

— **»Viața românească«** e numele unei reviste ce începe să apară în Iași, având ca directori pe *C. Stere* și *P. Bujor*. Intre cei ce știu la aceasta revistă figurează, ca o bună chizășie, numele lui *Gane*, a lui *Vlăhuță* și *Sadoveanu*. Vedem și numele unora, cari mai înainte munceau la »Curentul nou« din Galați. Revista o se iasă odată pe lună, pe o întindere de 150 pag. Pentru noi costă la an 15 cor. Adresa: *I. Botez*, Iași, strada *Manolescu*, 2.

— **»Luceafărul«** nr. 5. 1 Martie v. 1906. »Doue scrisori« de *A. Vlăhuță* par că-ți picură în suflet poezia, de caldă, de duioasă mișcare și podidire ce a simțit-o străcurându-se în inimă cel ce-a cetit odată nuvelele și romanul acestui maestru. Cuprinsul îl mai alcătuiește, o poezie de *Goga*, după *Ada Negri*, o dramă istorică de *V. E. Moldovan*, o poezioară *Fatma* (dna *Elena Farago* din Brăila) și doue dări de samă, una asupra cărții lui *Sandu-Aldea*. »În urma plugului, continuare, de *M. Simionescu-Râmnicianu* — și una de *I. Paltin* cărții lui *Sadoveanu* »Amintirile căprarului *Gheorghiuță*«.

— **»Ramuri«** e numele unei reviste literare lunare ce apare, nu de mult, în Craiova. Revista e condusă în spiritul curentului bun românesc. Abonamentul la an e 3 lei.

— **Predici sau învățături** la toate Duminecele și Sărbătorile anului culese de *Petru Maior* de *Dicio-Sân-Mărtin*, paroch *Sas-Reghinului* și protopop *Gur-*

ghiului în Ardeal, precum și la înălțatu crăiescul locumtenețiale *Consilium* al Ungariei crăiesc cărților revizor. Editate acum întâiadată cu litere latinești după ediția din Buda dela 1811 de *Dr. Elie Dăianu*, paroch și protopop în Cluj Tipografia »Carmen«, *Petru P. Barițiu*. 1906. — Partea I. Cuprinzând 11 predici: Dela *Dumineca vameșului* și *farișeului* până la *Vinerea mare a patimilor*. Prețul 1 cor.

În format octav, pe 124 pagini, aceasta broșură este începutul unei publicațiuni mari, care va cuprinde toate predicile vestitului protopop *Petru Maior*, în 2 volume.

Volumul I. (pe Dumineci) va eși în 4 broșuri, ca aceasta. în cursul anului 1906, ca preoții să aibă înainte predicile ce vin a se folosi.

Tipariul e frumos și îngrijit. Cât pentru cuprins clerul mai tiner, care n'a învățit, poate nici n'a văzut ediția cea mare, cu cirile, dela 1811, nici idee n'are ce bogăție și adâncime de învățatură cuprind aceste predici.

Prenumerațiuni și comande primește administrația »Răvașului«. Volumul întâi costă întreg 4 cor. Pentru cei ce trimit înainte prețul plus 50 fil. porto, se vor trimite francate toate broșurile (1—4), cum apar. Broșura aceasta se trimite pentru 1 cor. 15 fil. prin postă.

Poșta redacțiunii.

— **D-lui G. Ș-ca în F. sz.** Mulțumită de observarea binevoitoare. Cât pentru reuniunea plănuită, idea o susținem, și dacă până acum împrejurările nu ne-au iertat să o realizăm, nu am părăsit-o. În tot cazul lăsați sumulița depusă să crească la bancă. — **Bicaz.** Mulțumiri pentru binevoitoarea atențiune. **D-lui I. St. B.** Nri din anul trecut mai avem, deși poate nu toți. Arătați ce nri vă lipsesc anume și vi-i trimitem socotind a 5 fil. nr.

— **Apanagyfalu.** Pe 1905 mai restăți încă cu 60 fil.

— **Tur.** Ce ați trimis e pe 1906.

— **»Amicului«** în Buc. Nu cunoaștem aceasta »viață literară« în toate manifestațiile ei. Unei »gazetute« ca a noastră — ce amabil! — nu i-s'a trimis în schimb. Eată de ce îți mulțămim pentru delicata bucătică de viață, în care se vedește pe deplin sufletul ei, Ilarie al nost. Nu știm cum au fost »răspunsurile« ei, la grava bănuială, ce i-s'a arătat; nici nu era vorbă în »gazetuta« noastră decât de cea ce scria în »Luceafărul« d-l *Tăslăuan*, care cunoaște bine lucrurile de București. Vedem însă și din fragmentul lui *Ilarie*, că s'a făcut papagalul lui »*Adivor*« — în stilul seu plin de »infame« calități. Ori cum pentru noi e penibil a vedea că un ardelean de ai nostri să ascunde sub numele alor alți doi-trei ardeleni, ca să ghiolească și se împroaște pe acel bărbat al României, care mai mult ne cunoaște și ne prețuiește modestele nisuițe ale noastre ale tuturor. Asta e ce ne genează. Incolo să fie sănătos *Dumnealui Ilarie Chendi*, care »s'a dus în țară« — să facă ocară. — Înc'odată îți mulțumim pentru momentele ilare ce ne-ai procurat.

„Călindețul dela Cluj.“

pe 1906.

Despărțământul »Cluj« al »Asociațiunii« a scos în biblioteca sa nr. 3. un călindeț admirabil pentru popor.

Costă numai 7 cr. (14 fil.)!

Cuprinde tot ce au alte călindare bun și de folos, pe lângă aceea o lectură plăcută de învățatură. Relevăm:

Plugarii, poezie de *O. Goga*.

Grivița de *M. Sadoveanu*.

Serbările dela Sibiu. (descriere poporală)

Sfaturi înainte a legii.

Sfaturi împotriva beției. etc.

Călindețul e împodobit cu multe chipuri frumoase și e netăgăduit

cel mai estin călindeț românesc.

Conducătorii dela sate ar trebui să cumpere cu zecile și sutele și să-l lătească în popor.

Cei ce știe ceti negreșit să-și cumpere

Călindețul dela Cluj.

Ilustrate cu port bănățenesc se află de vânzare la »Tipografia Carmen« Cluj.

Cui îi place să-și îmbrace copii frumos să cumpere haine frumoase și ieftine dela

Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás Király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetițe dela 1—14 ani cu 1 fl. și mai sus. — Hain pentru băleți 1—14 ani 1 fl. și mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capișoane, șurțe, rochițe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci se pregătesc corsete după măsură în cele mai noue forme. (79) 13

